

Unitat didàctica

Espais de l'escola: el pati

Educació infantil cicle 0-3

Departament d'Ensenyament

Índex

Sobre la unitat didàctica.....	3
Situat la unitat didàctica en el projecte educatiu.....	3
Components de la programació.....	6
Capacitats.....	6
Objectius de cicle.....	6
Objectius didàctics.....	6
Continguts.....	7
Àrea de descoberta d'un mateix i dels altres.....	7
Àrea de descoberta de l'entorn.....	7
Comunicació i llenguatges.....	8
Metodologia.....	9
Organització de l'espai.....	9
L'espai i el temps climatològic.....	10
Els espais i materials.....	10
Les tanques exteriors.....	10
Les tanques interiors.....	11
Els espais.....	11
El temps.....	16
L'estona que romandrem al pati.....	16
Un cop al pati.....	16
L'estona de la recollida.....	17
Avaluació.....	18
Avaluar la pròpia pràctica.....	18
Avaluació del progrés dels infants.....	20
Bibliografia.....	20

Sobre la unitat didàctica

Quan entenem que el mitjà que tenen els infants per aprendre i desenvolupar-se és el joc i l'experimentació, aquesta premissa ens porta, necessàriament, a donar importància a la manera com organitzem els materials i l'entorn de l'infant, en com distribuïm els espais i els dotem d'elements que, efectivament, incitin en ell les ganes d'investigar, de descobrir, de provar...., és a dir, donem importància a crear espais que siguin susceptibles de generar aprenentatge.

La possibilitat d'adequar els espais i els materials per dotar-los del màxim potencial educatiu no es redueix només a l'espai interior, a les aules i estances, sinó que també pot incloure els espais exteriors.

L'espai exterior de l'escola bressol és el pati o jardí i, com tot els altres espais o activitats que fem al centre, és susceptible de ser programat.

Aquesta programació té per objectiu organitzar el pati escolar amb un mobiliari, materials i amb una distribució d'elements naturals que permetin als infants explorar, experimentar, aprendre, establir relacions amb l'altre, socialitzar-se, gaudir... Però també organitzar el temps que els infants hi romandran, definir quina ha de ser l'actitud de les persones educadores, concretar quina serà la llibertat que tindran els infants per romandre-hi o accedir-hi...

I és que el pati escolar, així com tots els espais de l'escola, és un espai amb altes possibilitats educatives, ara bé, que esdevingui realment educatiu per a l'infant, que contribueixi a l'assoliment de les capacitats prescriptives en acabar l'etapa vindrà donat per la reflexió que l'equip educatiu de cada centre hagi realitzat. Una reflexió sobre els usos, els espais, els material i el temps que se li dedica.

Situar la unitat didàctica en el projecte educatiu

Tot el sentir i la manera d'entendre l'infant i la seva evolució per part de les persones que tenen cura de la seva educació s'ha de reflectir en el **projecte educatiu**. Pot resultar poc adequat i efectiu realitzar propostes d'actuació a la llar d'infants amb independència de la manera com els seus professionals entenen l'educació en aquest cicle.

En el projecte educatiu s'ha d'arribar al màxim de consens entre el grup de professionals sobre com entén que aprenen els infants, sobre quin rol ha de tenir la persona adulta en aquest procés d'aprenentatge, tot cercant la coherència en les maneres de pensar i d'actuar.

Alguns elements per a la reflexió sobre quina importància conferim al pati dins l'escola ens poden ajudar a pensar en el pati que volem i aconseguir-lo. Podem fer-nos preguntes com:

- Gaudeixen els infants de l'estona que estan al pati?
- Entenem el pati com un espai amb potencial educatiu?
- Disposen de materials que afavoreixin la descoberta?
- Sortim al pati un temps establert i determinat o aprofitem el bon temps per estar-hi més estona?
- Sentim que podem implicar-nos en la seva cura?
- Quines habilitats o destreses de les persones del claustre poden tenir-se en compte per millorar el pati i les possibilitats que aquest ofereix als infants?

En la realització d'aquesta unitat didàctica hem partit de la base que l'equip educatiu considera que totes les activitats que es duen a terme a la llar d'infants són educatives si s'ha reflexionat sobre com es duen a terme i si s'intenta afavorir en cada una d'elles el màxim de potencialitats de l'infant. Un equip que considera també que l'infant és protagonista del seu propi procés d'aprenentatge, que aquest aprenentatge es dona en aquests primers anys de vida mitjançant l'exploració i manipulació d'objectes, en un entorn afectiu que li proporcioni seguretat, afecte i confiança i on la persona adulta acompanyi l'acció de l'infant, li doni suport i li marqui els límits de la seva actuació.

Si l'escola decideix fer el canvi del pati tradicional, heretat d'etapes educatives superiors i per tant diferents en la seva concepció, els seus objectius i també en les seves funcions, a un pati o jardí com a espai plenament educatiu, a més de variar-ne els elements materials, físics i organitzatius, també haurem de regular els metodològics que han de regir el seu funcionament. Aquests canvis es donen en:

- Considerar l'estona que l'infant roman al pati com a plenament educativa
- Entendre el fet que els infants comparteixin aquest espai amb altres infants més grans o més petits com un enriquiment.

-Permetre i entendre els avantatges que suposen per als infants compartir experiències amb d'altres infants de menor o major edat, a qui ajudar, de qui aprendre, a qui ensenyar, a qui imitar...

-Fer que la sortida o entrada al pati no es doni en un moment donat (perquè es l'hora) sinó que respongui als interessos i necessitats dels infants.

Components de la programació

Capacitats

En aquesta unitat didàctica es contribueix a l'assoliment de les capacitats següents:

- Progressar en el coneixement i domini del propi cos, en el moviment i la coordinació, tot adonant-se de les seves possibilitats.
- Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes, per actuar amb seguretat i eficàcia.
- Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
- Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència

Objectius de cicle

Es tenen en compte els següents objectius de cicle:

- Identificar-se com a persona, assolir el grau de seguretat afectiva i emocional corresponent al seu moment maduratiu, i esforçar-se per manifestar i expressar les pròpies emocions i sentiments.
- Establir relacions afectives positives, comprenent i apreciament progressivament el seu entorn immediat, iniciant-se en l'adquisició de comportaments socials que facilitin la integració en el grup.
- Dominar progressivament el cos i l'adquisició de noves habilitats motrius, augmentant l'autonomia en els desplaçaments, en l'ús d'objectes i l'orientació en l'espai quotidià.

Objectius didàctics

Amb la programació de l'espai del pati, es pretén aconseguir per part de l'infant:

- Gaudir d'un espai de descoberta on se senti segur i acollit i amb diversitat d'oportunitats per a l'exploració.
- Mantenir una actitud de cura i respecte vers els elements naturals de l'entorn.
- Identificar els diferents espais del jardí, reconèixer els diferents materials i racons i gaudir de les possibilitats que li ofereix.

- Descobrir les possibilitats del propi cos en l'excitació dels reptes motrius que li ofereix l'espai del pati.
- Trobar estímuls que motivin l'observació i l'experimentació
- Compartir amb altres companys jocs i descobertes.
- Exercitar lliurement les possibilitats motrius
- Posar en marxa les competències per aprendre entre iguals

Continguts

Àrea de descoberta d'un mateix i dels altres

- Domini progressiu de les possibilitats expressives, perceptives i motores del propi cos.
- Progrés en el domini de la coordinació, en el domini i el control dinàmic del cos, augmentant l'autonomia en els desplaçaments, en l'ús dels objectes i en l'orientació en l'espai quotidià.
- Iniciativa per dur a terme activitats i jocs, resolent les dificultats que es puguin presentar mitjançant la pròpia actuació o demanant als altres l'ajuda necessària i acceptant petites frustracions.
- Disposició per establir relacions afectives positives amb les persones adultes i els infants amb qui comparteix activitats quotidianament.

Àrea de descoberta de l'entorn

- Orientació amb autonomia en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'organització del temps.
- Observació i actuació sobre la realitat immediata, a partir de les pròpies vivències, establint relacions entre objectes segons les seves característiques perceptives.
- Observació i exploració de l'entorn físic i social, planificant i ordenant la pròpia acció, constatant-ne els efectes i establint relacions entre la pròpia actuació i les conseqüències que se'n deriven.
- Observació i constatació d'alguns dels canvis i modificacions a què estan sotmesos tots els elements de l'entorn.

- Interès i curiositat pel medi físic i social, explorant les característiques d'objectes, materials i elements de l'entorn natural, formulant preguntes sobre alguns esdeveniments i representant vivències i situacions mitjançant el joc simbòlic.
- Iniciació de la diferenciació d'algunes qualitats sensorials fruit de l'exploració dels objectes materials, d'elements de l'entorn natural i de la comparació de les seves propietats. Inici de les primeres classificacions, ordenacions i correspondències en funció de les característiques i els atributs.

Comunicació i llenguatges

- Expressió de necessitats, sentiments i idees mitjançant el llenguatge oral, mostrant un progressiu increment del vocabulari relatiu al propi entorn i experiència, ús de frases simples i comprensió de variacions morfològiques
- Record i relat d'experiències passades i relacionar-les amb situacions semblants o diferents.
- Comprensió de les intencions i dels missatges que li adrecen les persones adultes i altres infants, identificant i emprant els diferents senyals comunicatius (gest, entonació) i valorant el llenguatge oral com un mitjà de relació amb altres persones.

Metodologia

Organització de l'espai

Sobre com organitzar l'espai exterior diu Penny Ritscher en el seu llibre "El jardí dels secrets" que un espai exterior gran, sense personalitat, buit i pla no és pas un jardí per viure. Produeix confusió, dispersió, nerviosisme i avorriment, i per moblar-lo no n'hi ha prou a introduir uns quants gronxadors. Pel contrari, el jardí ha de ser un lloc articulat, acollidor, encisador, ple de secrets. Els espais exteriors han de ser planificats amb la mateixa cura que els interiors.

Les idees expressades en aquest paràgraf són les que han predominat a l'hora de planificar l'espai del pati, fer un espai que potenciï l'assoliment de les capacitats dels infants, que sigui motor de desenvolupament en tots els àmbits, és a dir, que permeti als infants:

- Jugar, que susciti i provoqui l'activitat lúdica en totes les seves dimensions
- Manipular, amb pedres, fulles, troncs, sorra, aigua...
- Exercitar la motricitat, amb tricicles, patins, cotxets...
- Mantenir l'equilibri amb troncs, bancals i altres elements estables i una mica alçats del pati.
- Descobrir les possibilitats del propi cos pujant i baixant petites rampes o elements alçats.
- La descoberta de l'altre, que permeti el joc en petit grup, la imitació, el diàleg...
- Iniciar-se en el joc simbòlic, a la caseta, al sorral...
- Possibilitar la descoberta amb l'observació directa d'algun ésser viu....
- Tenir cura d'elements naturals de l'entorn: plantes, arbres...

Però tan important com que el pati disposi de tots elements que han de facilitar els processos dels infants, és que sigui funcional per als adults, que tingui un ús fàcil que doni resposta senzilla als problemes d'emmagatzematge, recollida, disposició i cura dels diferents elements i materials que el componen.

L'espai i el temps climatològic

Evidentment, els infants i també els adults que els acompanyen s'han de trobar en una situació de confort en l'espai del pati. Ja que se'n fa ús durant tot l'any, és bo disposar de diferents espais que tinguin sol durant els mesos d'hivern i ombra durant l'estiu. Disposar d'arbres caducifolis resoldrà de forma natural aquesta qüestió. En cas de no tenir arbres al pati, també ens poden ajudar uns tendals que s'obrin i es recullin segons les necessitats. També es bo disposar d'algun espai on en cas de pluja, els infants puguin estar arrecerats sense prescindir dels avantatges de l'estada a l'exterior.

Els espais i materials

Les tanques exteriors

Sobre la tanca exterior que envolta el pati, cal fer-nos una primera reflexió sobre la visibilitat. I és que aquesta es dona en dues direccions, de fora cap endins, però també de dins cap enfora.

Depenent de com sigui l'espai exterior de l'escola i del tipus d'activitat que s'hi doni, cal que entenguem que també pot tractar-se d'una finestra a l'exterior que té l'infant. On pot veure la vida que s'hi dona, les persones que passegen, que van i vénen, persones que treballen, que els saluden... Si considerem aquest escenari com a valuós, potser hem de permetre una tanca exterior que deixi als infants veure l'exterior, bé sigui mitjançant una tanca tipus reixa que permeti total visibilitat, bé amb una tanca més opaca, amb diverses obertures a l'alçada de la vista dels infants que permetin veure la vida a l'exterior en uns punts determinats de la tanca..

Però també la visibilitat es pot donar de fora cap endins. En aquest sentit ens haurem de plantejar el nivell d'integració de la llar dins el barri o població on estigui situada. L'equip educatiu de la llar d'infants també ha de valorar quina importància dona a que les seves activitats siguin vistes i compartides amb la població on està situada.

La seguretat, tant al pati, com a les estances interiors, és un element primordial a l'escola bressol, no únicament per les qüestions òbvies de no fer-se mal o accidentar-se, sinó pel que representa per a l'infant de cara a assolir autonomia. I és que per desenvolupar

l'autonomia, l'infant necessita experimentar les seves competències per mitjà de l'activitat que es duu a terme per iniciativa pròpia. Per aconseguir-ho, cal permetre que els infants disposin d'un espai on se sentin segurs i puguin emprendre les seves iniciatives sense por, sense inhibir-se.

Les tanques interiors

A part de la tanca exterior que doni seguretat als infants, que no permeti entrades no desitjades i que aporti seguretat a l'infant, també, dins l'organització dels espais del pati cal pensar en l'establiment de petites tanques, baixes, que permetin, d'una banda, l'accés visual dels adults a l'activitat de l'infant, i de l'altra, a l'infant sentir-se en un espai d'intimitat.

Amb aquestes petites tanques s'aconsegueix, a més, l'establiment de diferents espais o racons diferenciats dins el pati. Aquests espais haurien de donar l'oportunitat de crear racons per als diferents ambients dels que pot constar al pati. D'aquesta manera podem aconseguir que els infants que participen en uns jocs més tranquils no es vegin destorbats, pels infants amb un joc més mogut i també que els que precisen d'un espai de més intimitat, se sentin tranquils en la seva activitat.

L'element més desitjable per aconseguir aquestes tanques serien els elements naturals. Poden estar formades per petits arbustos que poden estar plantats directament al terra o bé dins de testos, però altres materials també poden anar bé, com ara petits murs, amb forats, per on els infants puguin amagar-se o passar d'un costat a l'altre; tanques de fusta....

Els espais

Fem una proposta d'espais fixos, es tracta de 8 zones diferenciades. Cadascuna d'elles afavoreix uns tipus d'activitats en els infants. En algunes, el material d'aquella zona es fix, i en d'altres, com en la zona de jocs de construcció el material es va renovant periòdicament.

Els espais són:

Espai per al joc social o joc simbòlic

Amb una cabana, uns pilons de fusta que facin les funcions de seients que permetin el joc o l'intercanvi en petit grup, o bé una taula amb unes cadires.... Es tracta d'un espai que precisa intimitat i tranquil·litat per poder dur a terme activitats de l'interès dels infants, on es pugui desenvolupar el joc simbòlic, i també per descansar.

Sempre que sigui possible es poden afegir altres elements per potenciar aquest tipus de joc, com ara una cuineta, uns troncs que facin de cadires, un tipi, un espai on amagar-se...

Sorral

Un espai per conèixer materials i experimentar amb ells, amb un sorral de sorra blanca que es pugui airejar freqüentment i amb material de rebuig amb el qual l'infant pugui experimentar lliurement. Aquest espai ha d'estar proveït de material, normalment de rebuig, com ara capses, envasos...

Al costat del sorral s'ha de poder desar el material per jugar a la sorra: pales i cubells, motlles, envasos de diferents mides... Tot aquest material s'hauria de desar en un bagul o, encara millor, si disposem al costat del sorral d'un espai arrecerat on col·locar uns prestatges, que permetin a l'infant endreçar els materials i també agafar-los de forma autònoma quan en vulgui fer ús.

Espai per al joc motriu

Una zona amb desnivells, rampes o elements que suposin un repte físic per l'infant que ha d'enfilar-se, pujar o baixar, mantenir l'equilibri, amagar-se, grimpar... dins aquesta zona també es poden incorporar elements com mòduls d'activitat o petites construccions que disposen d'un tobogan, un espai de gronxadors; casetes amb alguna estructura de rampes o petit tobogan...

Altres elements d'aquest espai són els tricicles, carretons, camions grans... És important establir un espai clar on poder desar els vehicles. Bé pot tractar-se d'un espai pintat al terra al costat d'una paret allargada com si es tractés d'un garatge, bé tenir una barra a la paret d'on penjar els vehicles. Tot dependrà de les possibilitats d'espai del pati.

Elements naturals

El pati de l'escola pot ser per als infants una ocasió privilegiada per estar en contacte amb la natura, a més de tenir-ne cura. Els elements naturals van més enllà de les plantes que podem tenir, ja que aquestes, al seu torn, porten petits animalons al pati: sargantanes, papallones. Els elements naturals poden estar situats en espais oberts del pati perquè se'n gaudeixi des de la majoria de llocs i pot tractar-se d'un espai de plantes, amb flors vistoses i d'olor, poden ser plantes aromàtiques. Si decidim tenir uns espais de plantes de flor, és bo tenir unes varietats que donin flor tot l'any (en els llocs on la temperatura no baixa molt els mesos d'hivern). Si és possible tenir algun arbre al pati, podem situar-hi una menjadora per a ocells i d'aquesta manera podrem gaudir de la seva visita i per tant, observació per part dels infants.

En aquest espai natural, amb plantes aromàtiques, de les quals els infants puguin tenir-ne cura i també apreciar el seu color, olor.. també pot convertir-se en un espai de descans si disposa d'uns bancs i una hamaca al seu costat...

Espai amb pedres

Les pedres permeten fer agrupacions, arrencar, fer fileres, apilonar... Són un material senzill, susceptible de diversos usos i aplicacions per part dels infants. Caldria vetllar perquè no tinguessin arestes i fossin de caires arrodonits i prou grans perquè no se'ls posin a la boca. Són moltes les activitats d'observació i d'experimentació que poden fer els infants amb les pedres: posar-les en files, classificar-les, fer-les passar per tubs, transportar-les, experimentar sentint el seu color, la seva textura, temperatura....veure com canvien de color quan es mullen...

Espai d'observació d'éssers vius

L'observació dels éssers vius es pot fer al pati amb un mitjà controlat, les capses d'observació, que haurien de situar-se al pati en un espai arrecerat de la pluja. Aquestes capses d'observació poden donar lloc a activitats espontànies d'observació que es poden combinar amb d'altres de més dirigides per les persones educadores.

Un petit espai és suficient per posar una capsa d'observació amb cargols, marietes o algun altre animaló, tot i que l'observació no ha de donar-se únicament en aquest lloc del pati, que de forma general pot oferir als infants moltes oportunitats per observar el creixement i les relacions dels éssers vius.

Espai per als més petits

Els més petits de l'escola també han de tenir el seu espai al pati, un espai on puguin seure o gatejar tranquils, amb joguines al seu abast, però on vegin al seu voltant els companys, els jocs, l'activitat dels més grans, que en moltes ocasions aquests voldran compartir amb els més menuts.

Aquest espai per als més menuts pot tractar-se d'una catifa o element tou que puguem situar al lloc del pati que per les condicions climatològiques més ens interressi. Podem col·locar-hi materials i objectes de diferents textures, formes i colors que afavoreixin la manipulació i que es puguin posar i treure uns dins dels altres, desar... per afavorir les formes de joc naturals en els infants més menuts.

Tot el material d'aquest espai s'hauria de desar de forma separada dels altres materials del pati en un bagul contenidor.

Espai d'experimentació

Pot tractar-se d'un espai amb una superfície una mica elevada, o una taula on els materials que cada dia s'ofereixen de diferents. Poden combinar-se materials de construcció i d'experimentació i es pot dotar de materials molt diferents. A l'estiu poden ser uns cossis amb aigua per poder-hi experimentar (amb embuts, ampolles, recipients, coladors...), capses amb elements de construcció: conquilles, pinyes, fulles, petits branquillons, peces de construccions... Cal oferir als infants una novetat cada dia al pati: aquest és el lloc més adient per fer-ho.

No es tracta d'un material nou cada dia, sinó de materials que es deixen descansar durant uns quants dies abans de treure'ls de nou.

Possibles materials de l'espai d'experimentació:

- Pinyes
- Fulles
- Branquillons
- Capses de cartró
- Envasos de plàstics
- Taps de suro
- Taps de plàstic
- Conquilles
- Rul·los de diferents mides
- Garrafes de plàstic

Actitud de la persona educadora:

Per estar atenta a l'activitat dels infants, és bo disposar de bancs o espais on seure i on els infants sàpiguen de la presència de l'adult, la qual cosa els donarà seguretat

Ha de donar suport al sentiment de seguretat en un espai que els pot resultar, sobre tot a l'inici de la seva estada a la llar d'infants, incert. Donarem suport al seu sentiment de seguretat al pati quan:

- L'infant és conscient de la presència de l'adult, bé sigui perquè aquest està assegut en un lloc de referència, perquè el sent...
- Quan l'infant es troba en alguna mena de dificultat, l'adult li ha de fer saber que ja ho sap.
- Respecta el ritme dels seus avenços motors. No li fa fer coses que encara no pot fer per si mateix.

Ha d'entendre que els infants aprenen quan es relacionen entre ells. Quan els infants estan interactuant amb altres infants, posen en marxa uns recursos que no utilitzarien en la seva relació amb els adults.

Comprèn el sentit que els infants volen donar a les seves accions, les interpreta i els hi posa paraules quan els infants encara no poden fer-ho.

Afavoreix les interaccions entre infants proporcionant el temps necessari perquè es donin i també els materials, o bé les propostes oportunes que els calguin per iniciar-les.

No és molt directiva pel que fa a les propostes que adreça als infants, i deixa que siguin aquests els qui emprin les competències necessàries per gestionar les seves relacions amb els companys.

Convida els infants a reconèixer o prestar atenció a les accions significatives dels altres companys.

Entén que les situacions de conflicte entre infants són un bon moment per a practicar la comunicació, la negociació de significats i el consens.

Si en un moment donat hi ha molts infants en una zona del pati, convida els infants a visitar altres zones tot explicant el que de bo hi poden trobar.

Té cura del material, desestima el que està fet malbé i mira d'incorporar cada setmana algun element canviant: els rasclets que no es treien des de feia unes setmanes, nous recipients per jugar al sorral, uns elements nous per al racó de joc simbòlic....

Intervé en la resolució dels conflictes entre infants de forma discreta, intenta que ells mateixos trobin la solució als problemes.

Observa l'actitud dels infants, les seves reaccions, està present quan la necessiten. Organitza el material i té cura de la seva disposició ordenada i accessible, renovant el material malmès, renovant periòdicament una part del material per mantenir l'interès per l'exploració dels objectes.

Entén que l'infant, que té com a primer lloc de referència la seva llar, quan assisteix a l'escola bressol o a la llar d'infants, n'incorpora un de nou, que és la seva classe o estança. Normalment, caldrà que se senti segur en aquest espai abans d'aventurar-se a conèixer espais nous com poden ser les altres estances o bé el jardí o pati. Per tant, durant els primers dies, i en la mesura de les possibilitats organitzatives de les que disposem, intentarem no forçar la sortida al pati de l'infant quan encara no se sent prou segur per començar aquesta aventura.

El temps

L'estona que romandrem al pati

La millor forma d'assegurar-nos que els infants gaudeixen de l'estona del pati, és d'una banda no forçar que hi surtin quan encara no se senten preparats per fer-ho i un cop al pati deixar temps per completar la seva activitat. Per tal que la sortida no sigui forçada per tots alhora, la persona educadora pot situar-se, amb la porta oberta, asseguda entre la part interior i l'exterior i deixar, així, que tots els infants vagin sortint al seu ritme.

És millor no fixar-se una estona per a l'estada al pati i que aquesta pugui dependre del confort de la temperatura, de l'activitat dels infants i dels jocs i les relacions que aquests cada dia estableixin.

Un cop al pati

No és necessari que tots els infants surtin alhora al pati, cada grup d'infants ho fa seguint els seus interessos. Un cop al pati, els infants han de poder triar l'activitat lliurement i també la companyia dels infants més grans, més petits, de les altres estances, estar una estona assegut amb una educadora...

L'estona de la recollida

La recollida del material utilitzat en el pati és necessària per tal de conservar un aspecte curós. Però si tenim eines i estructures per endreçar-ho tot al seu lloc, facilitarem la tasca de les educadores i també dels infants. Per exemple, al costat del sorral està bé disposar de tot el material per utilitzar en aquesta àrea: pales, rasclets, galledes, motllos, recipients de diferents mides, embuts.... Si disposem un espai amb una mica de teulada que protegeixi aquest material de la intempèrie, la millor opció és deixar-lo en un penjador o en un prestatge. L'altra opció, la de desar-ho en un recipient tipus bagul, requerirà habitualment la presència d'un adult per poder treure les joguines, mentre que la primera opció permet una activitat més autònoma.

Cotxets i tricicles on munten els infants han de disposar d'un espai delimitat i suficient per poder-lo endreçar bé, sigui a terra, com si d'un aparcament es tractés, bé sigui penjats d'una barra a la paret amb el consegüent estalvi d'espai.

Avaluació

L'avaluació en aquest cicle ha de consistir, d'entrada, en la revisió de la coherència de la pròpia pràctica educativa, en veure de quina manera els objectius plantejats i les estratègies desenvolupades per dur-los a terme s'ajusten a allò desitjat.

D'altra banda, cal també valorar el progrés dels infants d'acord amb allò que ens plantegem com a objectius didàctics. Això ho durem a terme mitjançant graelles d'observació.

Avaluar la pròpia pràctica

Un cop posada en marxa la distribució i organització cal que ens interroguem sobre la coherència i eficàcia de la nostra actuació. Un senzill qüestionari en donarà idea de fins a quin punt estem treballant en la direcció adequada o bé quins aspectes hem de canviar

Unitat didàctica		Nivell d'assoliment				Propostes de millora
		1	2	3	4	
Els espais de l'escola: el pati						
<i>Justificació de la unitat didàctica</i>	L'estada al pati és significativa per als infants					
	El disseny i organització del pati genera aprenentatges als infants					
	Té un plantejament prou obert per donar possibilitats de progrés a tots els infants					
<i>Els espais creats</i>	Permeten multiplicitat de respostes					
	Permeten posar en joc les possibilitats exploratòries dels infants					
	Permeten posar en joc les possibilitats manipulatives dels					

	infants					
	Permeten la intimitat					
	Afavoreixen la relació entre infants					
	Donen oportunitats de creixement a tots els infants					
<i>Assoliment de les capacitats</i>	De forma general, l'organització dels espais i materials col·labora a l'assoliment de les capacitats dels infants					
<i>Coherència dels objectius didàctics</i>	Hi ha coherència entre els objectius plantejats per a la unitat didàctica i l'organització d'espais i materials realitzada					
	Expressen clarament què volem que aprenguin els infants					
<i>Gestió del temps</i>	Dediquem prou estona a l'estada al pati					
	El temps emprat ens permet fer adequadament altres activitats					
<i>Organització dels materials</i>	Els materials afavoreixen l'aprenentatge dels infants					
	La seva recollida és fàcil					
	Es canvien diàriament els materials d'experimentació					
	Es té cura de retirar els materials malmesos					
<i>Paper de les persones educadores</i>	Es vetlla perquè tots els infants tinguin el seu adult de referència durant l'estona que romanen al pati					

Avaluació del progrés dels infants

Per comprovar l'evolució i el progrés dels infants ens fixarem en els elements d'observació següents:

En general

L'infant és actiu al pati.

Utilitza els diferents espais en què està organitzat el pati.

Gaudeix dels espais.

Li costa sortir al pati, està interessat a tornar a l'interior ràpidament.

Troba activitats que són del seu interès.

Relació amb els companys

Es relaciona amb companys, participa d'accions o d'activitats amb d'altres infants.

Té conflictes amb els companys.

Soluciona els conflictes.

Les activitats

Troba activitats que són del seu interès.

Participa dels espais del pati per iniciativa pròpia.

Pot concentrar-se estona en una mateixa activitat.

Relació amb l'adult

Està pendent de la ubicació de l'adult.

Comparteix les seves descobertes amb l'adult.

Bibliografia

Llibres

RITSCHER, Penny (2006): **El jardín de los secretos**:organizar y vivir los espacios exteriores en las escuelas. Barcelona. Octaedro/Rosa Sensat.

Articles

Heras i Colàs, Raquel: “**La importància del pati escolar**”

Cols, Carme: “**Organitzar i viure els espais**” Revista Infància juliol-agost 2007

Vidiella, Rosa: “**El jardí a l’escola bressol**” Revista Infància 135 novembre-desembre 2003